

մակարգագլուխ բարունեացըն¹: Ուստի եւ Հանգեաւ ի յորնավիշտ աշխատութեանց, զորս կրէր սակա բազմակերտ եկեղեցեացն, եթէ յայլասեռից եւ թէ ի Վերայնոց մթաբարսանից եւ հոռոցկործն ինքնահաճից²: Որք նախանձէին ընդ բարեհոգչակ, աշխարհալուր անուն նորին եւ ընդ քաջանշոյլ, լուսակրօն վարս նորա: Եւ մանաւանդ ընդ աղբիւրսս, սարսաձարսն բեմբասացոսիւն, որդես եւ՝ սոժրոսիւն բնակաւորես եւ յայտնի բարձրոյնից Վերոյ:

Եւ յետ որոյ՝ վեհազն հովուիս մերոյ առ Տէր գնալոյ, ցրեալ ցրեցան դառինք ողջամիտք եւ եղեն յիբրու տատանման. վասն զի գտաւ ոչ ընդ Մովսիսի՝ Յեսու. որոյ վասն եւ որդիքս հայրենամեռք՝ եղաք ի վարատման. յցեալ ուժդին արտասուօք որբացելոցս դէմք՝ դէմ եղեալ յերկիրն Տարօնոյ. չեալ անտի իսկ յԱպահոննիս եւ անտի ի Վաղարշակերտ. գնալով ի Վիշապոյնն կոչեցեալ ուխտ՝ Սրբոյն թաթլոյ եւ Վարոսի: Եւ անտի անցանելով գԳաբեղինօք եւ զԿրօք՝ մինչ ի վանքն Հոռոմոսի³: Եւ առեալ անդ զսակաւ ինչ շունչ՝

Թիւն ունեցաւ ժամանակակից յառաջգիմութեան համար: Եւ Էջմիածին նոյն գիտութիւններու պատուաստը Ամրտուցիներէն առաւ: Բարսեղ Թաղուած է Ամրտուցի Տաճարի ճիշդատեանին մէջ:

1 Վարդան Բաղեշեցին վախճանեացաւ 1705 (— ՌՃԾԴ) Մարտ 24, Շք. եւ Թաղուեցաւ Բարսեղին քով, Տաճարի տեանին մէջ: Տապանագրի եւ խաչքարերու արձանագրութիւնները տես Յաւելուածի մէջ: — Միւս Վարդապետներու («Համակարգագլուխ բարունեաց») մասին, տեղեկութիւն չունինք:

2 Կոլոտ յականէ յանուանէ չտար իրենց գպրոցին եւ իրենց Ուսուցչին նախանձողները. Բայց շեշտակի կ'ակնարկէ եկեղեցականներուն, որոնց սիրտն ալ, աչքն ալ չէին գիմանար Ամրտուցի փայլուն յաջողութիւններուն:

3 Ո՛ր գիտէ, ինչ դառն նեղութիւններու մասնուեցան Ամրտուցի նորընծաները, Վարդանի վախճանու մէն ետքը,